

Kville 608:1 och 734:1, Tanums kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning av gravfält från järnålder samt boplatser från mellanneolitisk tid

Stig Swedberg

Kulturlandskapet rapporter 2020:4

**Kville 608:1 och 734:1, Tanums kommun,
Västra Götalands län
Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
av gravfält från järnålder samt boplats från mellanneolitisk tid**

Stig Swedberg

Administrativa uppgifter

Fastighet: Fjällbacka 163:1, Kville socken, Tanums kommun, Västra Götalands län

Länsstyrelsebeslut datum / dnr: 2019-08-06 / 431-10897-2019

Uppdragsnummer, Kulturmiljöregistret: 201900996

Uppdragsgivare: Tanum kommun

Fältarbetsperiod: 2019-10-15 - 2020-02-22

Projektnummer: 19201

Projektansvarig: Annika Östlund

Fältansvarig: Stig Swedberg

För personalens meriter hänvisas till Kulturlandskapets hemsida.

Undersökningsområdets storlek: 200 m²

Belägenhet i SWEREF 99 TM: Norr 6502 310 m, Öst 284 390 m

Höjd över havet: 22-23 meter

Dokumentationsmaterial: Fotolista, schaktlista, fyndlista i odt-format, fotografier, mätfiler

Digitalt dokumentationsmaterial förvaltas av Kulturlandskapet

Fynd: Har omhändertagits. Antal fyndposter: 3. Fynd förvaras hos Kulturlandskapet fram till fyndfördelning.

Kville 608:1 och 734:1, Tanums kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning av gravfält från järnålder samt boplatser från mellanneolitisk tid

Kulturlandskapet rapporter 2020:4

© Kulturlandskapet 2020

Författare: Stig Swedberg

Foton: Där fotograf ej anges är bilder tagna av fältpersonalen.

Omslagsbild framsida: Översikt över den västra delen av undersökningsytan. Gravfältet, Kville 608, är beläget till höger om schaktet och boplatserna, Kville 734, vänster om. Foto mot sydost.

Bild baksida: Tillfällig arbetsväg anlagd på den yta som sedan undersökningsschaktet togs upp. Foto mot ost.

Orienteringskarta: Framställd av Kulturlandskapet med data från Map Maker samt Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Topografisk grundkarta samt plankarta: Tillhandahållna av uppdragsgivaren.

Övriga kartor och situationsplaner: Framställda av Kulturlandskapet med data från Lantmäteriet.

Redigering och layout: Andreas Hansen, Omland Form och Fotografi

Sökord: Mellanneolitikum, Förromersk järnålder, Bohuslän

Kulturlandskapet

Ekelidsvägen 5

457 40 FJÄLLBACKA

www.kulturland.se

kontakt@kulturland.se

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	
Syfte	6
Undersökningsområdet	6
Tidigare undersökningar	8
Metod	8
Förmedling	9
Undersökningsresultat	
Schakt	10
Anläggningar	15
Fynd	16
Analysresultat	18
Tolkning och vidare åtgärder	
Tolkning	21
Antikvarisk bedömning	25
Forskningspotential	25
Utvärdering av undersökningsplanen	25
Källor	27
Bilagor	
1. Fynd	33

Kville 608:1 och 734:1, Tanums kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning av gravfält från järnålder samt boplatser från mellanneolitisk tid

Sammanfattning

Bakgrund och syfte med schaktningsövervakningen var att Tanum kommun önskar att förlägga ny vattenledning i befintligt men utökat schakt, vilket innebär att gravfältet Kville 608:1 samt boplatserna Kville 734:1 berörs. Schaktdjup beräknades till 1,5 meter och schaktbredd till 2 - 4 meter. I det fall någon av fornlämningarna inte skulle kunna undvikas, skulle del av fornlämningen tas bort.

Vid schaktningen framkom två anläggningar, båda bedömda som härdar, och ett lager. De två anläggningarna daterades till 2301±40 BP, förromersk järnålder, respektive 120±45 BP, historisk tid.

Fynd framkom sparsamt i schaktet med en viss koncentration till den västra delen. Två fragment av cylinderkärna framkom, ett stycke med tillhuggning och ett ryggsån. I den västra delen framkom även delar av ett grovt keramikkräsl.

Den slagna flintan kan förmodligen dateras till mellanneolitikum mot bakgrund av fynden som kan knytas till cylinderspånsteknik. Keramikerna kan möjligen även dateras till denna period. Det kan dock inte uteslutas att det rör sig om ett enkelt gravkräsl från järnåldern.

Mot bakgrund av en kartering gjord på 1960-talet efterforskes om den något större utbredningen av gravfältet kunde beläggas. Trots svåra besiktningsförhållanden kunde den beläggas med tillräcklig säkerhet för att motivera en ändrad utbredning av Kville 608:1.

Båda fornlämningarna har fått en förändrad beskrivning i kulturmiljöregistret. Kville 608:1 har också fått en förändrad utbredning. Boplatserna, Kville 734:1, och gravfältet, Kville 608:1, kvarliggerna med oförändrad skydd. Det finns inget behov av ytterligare antikvariska åtgärder avseende detta ärende.

För fornlämningar gäller att de förutom själva lämningen även omges av ett så kallat fornlämningsområde. Fornlämningsområdet utgörs av ett så stort område på marken (eller sjöbotten) som behövs för att bevara fornlämningen och ge den tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Fornlämningsområdets storlek avgörs av länsstyrelsen från fall till fall.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i Kulturmiljölagen (KML) och genom miljöbalkens generella hänsynsregler, där stor vikt läggs vid hänsyn till kulturlämningar och kulturmiljöer. Ansökan om ingrepp i lämningar lämnas till länsstyrelsen.

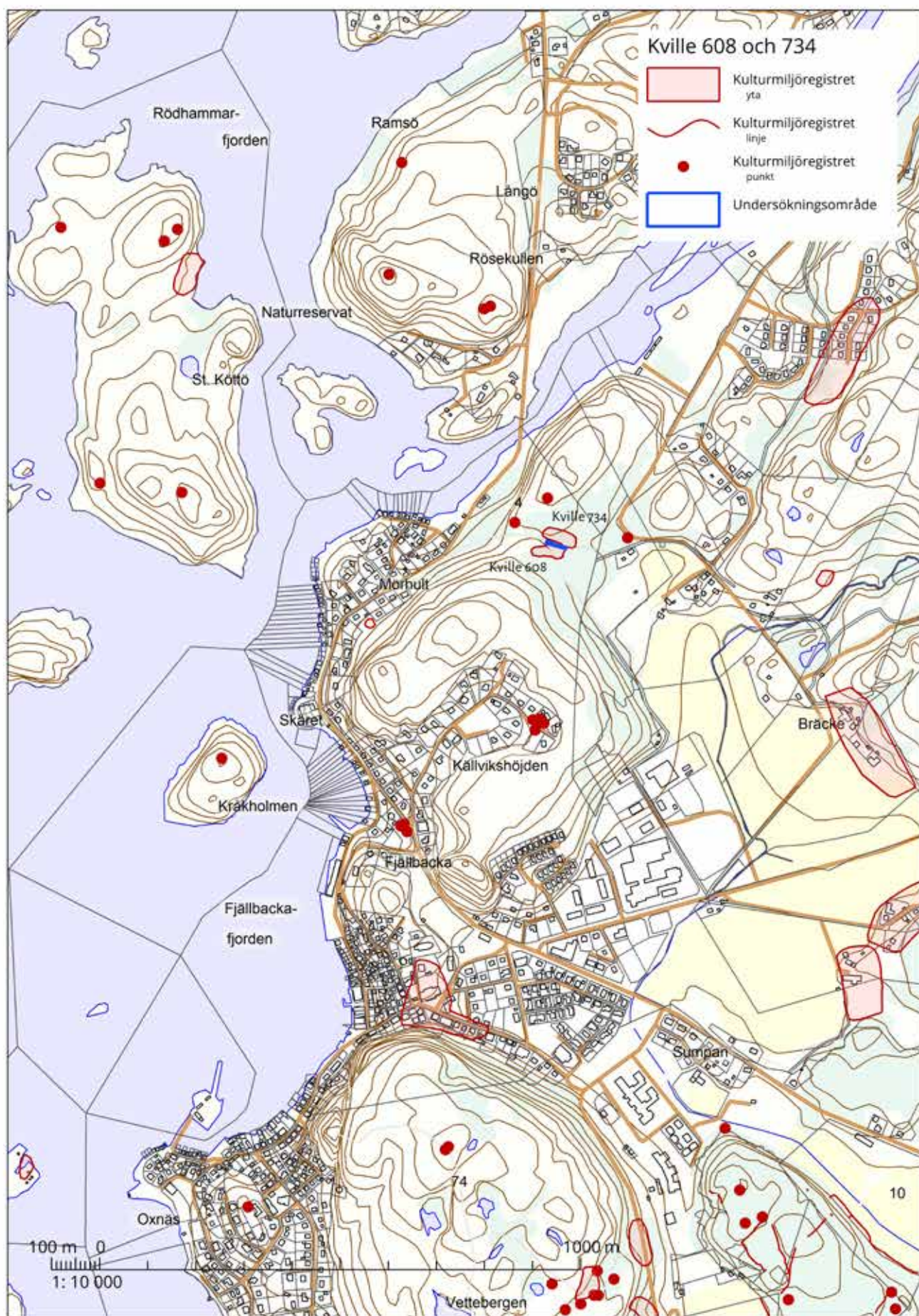

Illustration 1. Karta över Fjällbacka med närliggande lämningar ur Kulturmiljöregistret 2020-03-13. ©Lantmäteriet

Inledning

Syfte

Tanums kommun har med anledning av byte av vattenledning och planerad anslutning till nytt vattentorn på Källvikshöjden i Fjällbacka, ansökt om tillstånd enligt KML att göra ingrepp i fornlämningsområden för Kville 608 och 734, *illustration 1*. Ingreppet består i första hand i anpassad grävning för att öka kapaciteten i ledningsnätet med större dimensioner. Det innebär att det befintliga ledningsschaktet behövde utökas i bredd.

Syftet med undersökningen är att i första hand medverka till att ingrepp i fornlämningarna undviks, i andra hand att med ett vetenskapligt arbetssätt dokumentera eventuellt berörda delar av fornlämningarna.

Undersökningsområdet

Undersökningsområdet utgjordes av ett 2,5-6 meter brett och 45 meter långt schakt, *illustration 2*. Detta löpte huvudsakligen inom den norra

delen av Kville 608 och till en mindre inom den södra delen av Kville 734.

Undersökningsområdet är beläget på cirka 22-23 meter över havet. Terrängen utgörs av ett barrskogsdominerat skogsparti, nordväst om Källvikshöjden. Idag är området för den tidigare registrerade delen av Kville 608 röjd och fornminnesvårdad. Genom såväl Kville 608 som Kville 734 löper gångstigar. Inom Kville 608 finns en skylt uppsatt med en text om gravfältet.

Tidigare undersökningar

Kville 608:1

Beskrivs i inventeringsboken som bestående av tio runda stensättningar och tolv resta stenar.¹

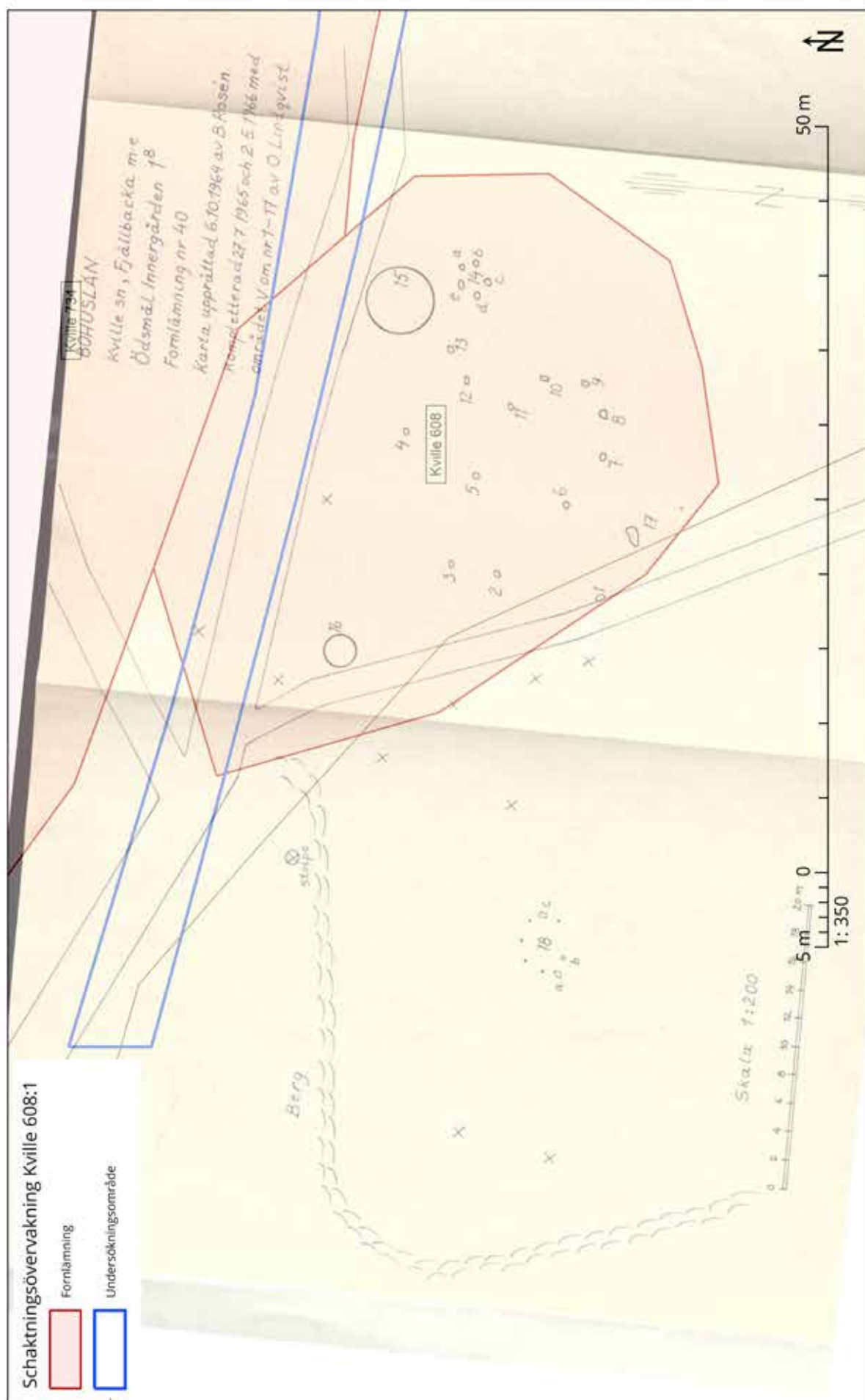
I Ekhs Qville härads fasta fornlämningar uppger han att två stensättningar på gravfältet undersöktes.² Den ena beskrivs som stenfylld och den andra med enbart kantkedja. I båda fanns gravkeramik av "illa brändt lerkärl" samt

¹ Kulturmiljöregistret 2019

² Ekhs 1879-1883

Illustration 2. Undersökningsområdet med den tillfälliga arbetsvägen samt i väster påbörjad schaktning. I förgrunden gravfältet, Kville 608, med resta stenar och låga stensättningar. Bakom vattenledningsrören är delar av boplatsen Kville 734 belägen. Foto mot nordväst.

brända ben. I ett av kärnen låg fragment av järn. Ekhoﬀ daterar gravarna till yngre järnålder. Av redogörelsen framgår inte vilka anläggningar som undersökts. Vid kontakt med ATA har det inte gått att få fram ytterligare information om Ekhoﬀs undersökning.

I ATA:s arkiv framgår det att en exploatering planerades under 1960-talet.³ Markägaren kom 1968 in med en begäran om få ta bort gravfältet inför en planerad exploatering. Detta tillstyrktes av landsantikvarien Åke Fredsjö. I denna tillstyrkan uppger han att en karta upprättats över gravfältet på hans initiativ, *illustration 3*. På denna karta framgår att gravfältet har en större utsträckning än vad som angivits i Kulturmiljöregistret. I januari 1969 fattar Riksantikvarieämbetet beslut om borttagande. Under de följande åren, 1970 och 1971, avvaktas vidare besked från markägaren och 1974 avskrivs ärendet.

Kville 734:1

Beskrivs i inventeringsboken som en stenåldersboplatz. Fynd av flintavslag och spån har gjorts i gångvägar och i ett grustag. I grustaget iaktogs även skärvsten. Boplatzen registrerades 1990.

Frågeställningar

Då syftet med schaktningsövervakning var att undvika skada utöver den som redan skett genom nedläggningen av den befintliga vattenledningen ställdes inga specifika frågor inför undersökningen. Om någon anläggning skulle framkomma skulle denna undersökas och dateras. Om det fanns förutsättningar skulle det även tas prover för makrofossilanalys.

Metod

Det exakta läget för befintlig vattenledning var inte känt. En ungefärlig utsättning hade skett som visade att det befintliga schaktet var upptaget i direkt anslutning till två av gravanläggningarna. Vid besiktning tillsammans med representanter från Tanums kommun och entreprenören diskuterades arbetssätt. Den utvidgning av det

befintliga schaktet som behövdes skulle ske åt norr, bort från de synliga gravarna, och mot boplatzen.

För att kunna genomföra schaktgrävning lades markduk och ett avlastande grusskikt ut över det befintliga schaktet och norr om detta till en bredd av cirka 3,5 meter. Genom den tillfälliga arbetsvägen kunde schaktning påbörjas i den västra delen av undersökningsområdet och massorna köras ut med dumper på arbetsvägen åt öster. När schaktningen var avslutad kunde schaktytan användas som arbetsväg genom området vid grävning och nedläggning av ny vattenledning.

Schaktningen påbörjades vid bergskanten i väster och avslutades strax öster om gravfältets avgränsning. Undersökningsområdet sträckte sig egentligen längre österut. Vid inledningen av undersökningen hade dock entreprenören redan grävt fram det befintliga schaktet fram till denna punkt.

Schaktningen syftade dels till att ta fram det befintliga schaktet men också till att dokumentera eventuella anläggningar och fynd inom ytan för arbetsvägen norr om detta. Anläggningar dokumenterades genom beskrivning, foto och inmätning med RTK-GPS. Anläggningar provtogs för datering, men inte för makroanalys då anläggningmaterialet inte lämpade sig för det.

Fynd mättes in med en punkt där de framkom. Inmätta punkter har slagits samman om det inbördes avståndet var mindre än 1 meter. Dessa fyndpunkter redovisas på resultatkarta och i fyndlista.

Synliga strukturer inom gravfältet mättes in. Mot bakgrund av den kartering som utfördes på 1960-talet gjordes också ett försök att verifiera förekomsten av gravanläggningar inom gravfältets västra delar.

Förmedling

Förmedling har skett genom hemsida och denna rapport. På grund av gravfältets placering vid gångstigar i området skedde även flera spontana samtal med joggare, hundrastare och andra intresserade besökare.

³ ATA 1968

Undersökningsresultat

Schakt

Undersökningen genomfördes genom skiktvis avbaning ned genom jordlagren. Särskild vikt lades vid att hålla den södra kanten av det äldre ledningsschaktet. Bredden på schaktet var normalt mellan 3,5 och 4 meter och djupet normalt 0,4 meter. I vissa partier rådde osäkerhet om exakt läge för tidigare schakt varför schaktet ställvis kom att grävas drygt 0,65 meter djupt. Det äldre ledningsschaktet var 0,8-1 meter brett. Markprofilen dokumenterades vid två punkter i den västra delen av schaktet men var liknande i hela det upptagna schaktet, *tabell 1* och *illustration 4*. Det kan noteras att det förekom rikligt med skalgrus i schaktet. Detta framkom främst i anslutning till det äldre ledningsschaktet och är troligen en del av återfyllnadsmaterialet.

Anläggningar

Två anläggningar registrerades vid undersökningen, *tabell 2* och *illustration 5* och *6*. Båda framkom cirka 0,15 meter under markytan och därmed relativt ytligt. I anslutning till båda anläggningarna framkom relativt sett mer fynd än i övriga delar av schaktet, varför de förmodades vara förhistoriska. Båda anläggningsfyllningarna utgjordes av sand med tydlig kolinblandning och enstaka större kolbitar. I den östra delen av

Tabell 1 - Profiler

Profilpunkt nr	Djup (m)	Lager 1 (m)	Lager 2 (m)	Lager 3 (m)	Kommentar
1	0,65	0-0,20 markhumus, delvis påfört material i gångväg	0,20-0,55 sand, något grusig	0,55-0,65 stenigt grus	I schaktet förekom skalgrus, detta kunde inte ses i profilen. Berg framträdde på cirka 0,50 m djup.
2	0,5	0-0,10 markhumus, delvis påfört material i gångväg	0,10-0,30 sand	0,30-0,50 grusig sand	Fynd framkom framförallt i övre delen av grusig sand.

Illustration 4. Foto av schaktprofil, punkt 2. Profilen var okomplicerad med ett tunt förnaskikt och sedan sand eller grusig sand. Foto mot norr.

Tabell 2 - Anläggningar

Anläggning nr	Djup u my (m)	M ö h	Beskrivning
1	0,1	23	Härd 0,55 x 0,30 m stor och 0,1 m djup. Mörkbrun humös sand med kol. Rundad botten, otydlig övergång till underliggande sand. Inga fynd i anläggningen.
2	0,15	22	Härd (rest av) 1,20 x 0,70 m stor och 0,03 m djup. Kolblandat sandlager, skålad bottenform, otydlig övergång till underliggande sand. Enstaka små skärvstenar, annars inga fynd i anläggningen.

Illustration 5. Planfoto av anläggning 1, en härd som kom att dateras till förromersk järnålder. Foto mot norr.

Illustration 6. Översiktsfoto av anläggning 2, en härd som kom att dateras till relativt sen historisk tid, troligen 1800- eller 1900-tal. Foto mot öster.

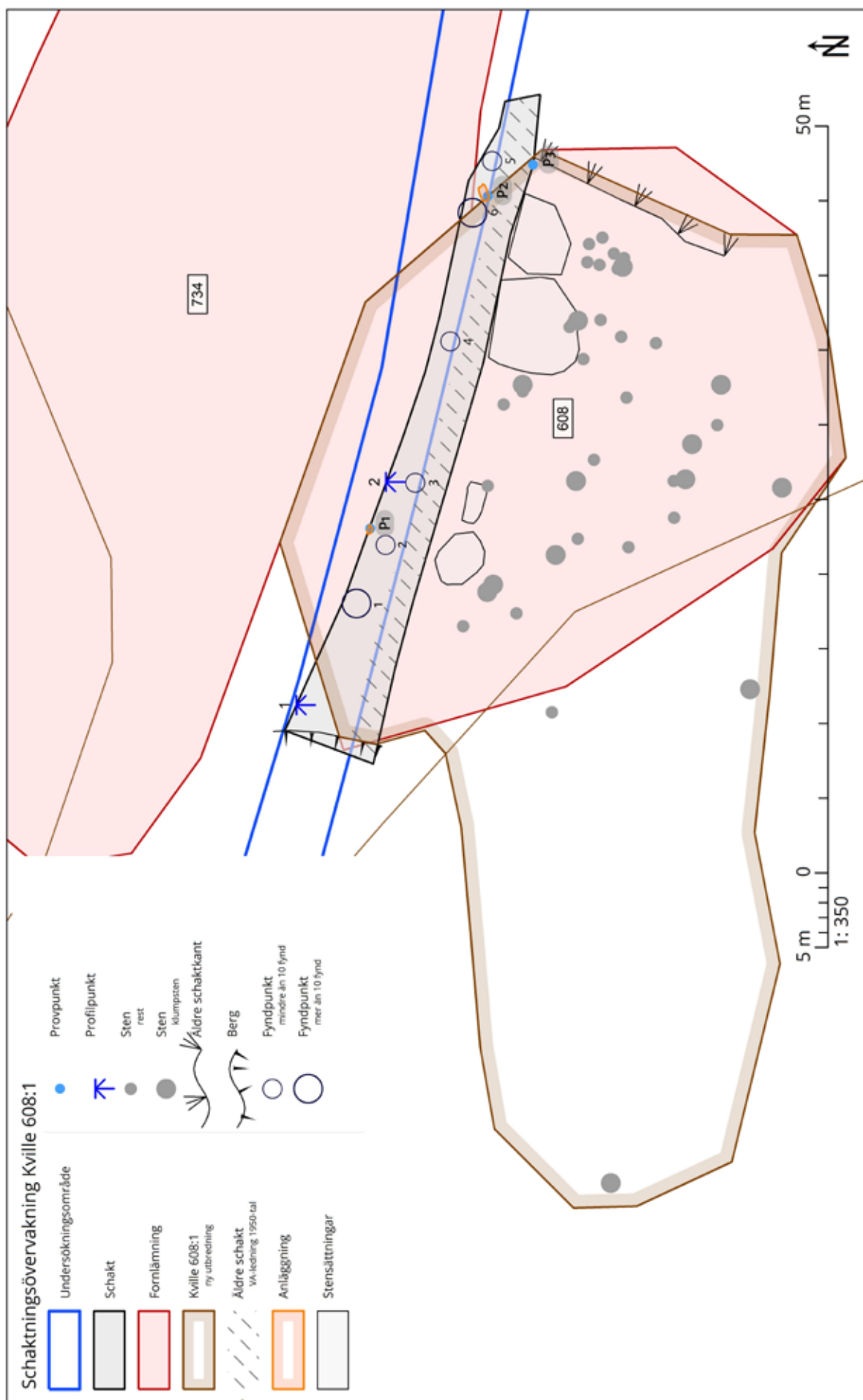

Illustration 7. Resultatavbild. På kartan redovisas schakt och framkomna anläggningar samt dokumenterade schaktprofiler och insamlade prover. Anläggningsnummer har inget angivits men de korreponderar mot provnummer. Tidigare utbredning för Kville 608 har angivits tillsammans med ny utbredning.

Tabell 3 - Prover

A nr	Typ	Vedlab	Cedad nr	Cedad BP	Cedad $\delta^{13}C$ (‰)	Kalenderår 95,4%	Kalenderår 68,2%
A1	Härd	Tall	LTL20006A	2301 ± 40	-28.9 ± 0.5	427-346 f Kr (63,7%) 320-206 f Kr (31,7%)	405-357 f Kr (57,7%) 277-257 f Kr (10,5%)
A2	Härd	Tall	LTL20007A	120 ± 45	-26.1 ± 0.4	1672-1778 e Kr (37,2%) 1799-1942 e Kr (58,2%)	1683-1735 e Kr (21,5%) 1806-1892 e Kr (37,2%) 1907-1930 e Kr (9,5%)
A3	Lager	Tall	-	-	-	-	-

schaktet och i den södra schaktväggsens profil framträdde ett sotigt lager cirka 0,2 meter djupt. Det var drygt centimetertjockt och innehöll kol, varför det provtogs. Det dokumenterades ej vidare då det möjligen utgör en oskadad del av gravfältet.

Fynd

Fynd av slagen flinta, keramik och en bit fragmenterad metall framkom vid undersökningen, bilaga 1. Fynden insamlades och registrerades inom sex fyndpunkter, *illustration 7*. I fyndlistan, bilaga 1, är fynden sorterade under 15 fyndnummer. Endast tre fynd, fyndnummer 1, 2 och 15, är tillvaratagna.

Den slagna flintan utgjordes av 69 stycken vilka hade en sammanlagd vikt av knappt 0,5 kg. Merparten utgjordes av avslag, splitter och övrig slagen flinta. Dessa har ej tillvaratagits. Ett kärnfragment C i form av ett ryggsån samt ett stycke med tillhuggning, troligen förarbete till cylinderkärna, har tillvaratagits. Båda dessa och merparten av den ej tillvaratagna flintan framkom inom fyndpunkt 1.

Keramiken utgjordes av buk- respektive botten- delar av ett kärl. Fyndet utgjordes av 19 skär- vor och fragment vilka vägde 18 gram. Keramiken var ganska grov, granitmagrad och rödbrun till färgen. Keramiken framkom inom fyndpunkt 1.

Ett obestämbart järnfragment framkom inom fyndpunkt 6. Det var cirka 1,5 cm stort och närmast runt, och vägde 2 gram.

Fynden har inte delats upp på respektive forn- lämning utan redovisas tillsammans, eftersom det avseende flera av fynden är svårt att avgöra datering.

Analysresultat

Tre kolprover lämnades till vedartsanalys, och två av dessa sändes vidare för ^{14}C -analys. Samtliga prover innehöll tall.⁴

Prov 1 från anläggning 1 daterades till 2301±/- 40 BP medan prov 2 från anläggning 2 gav en sentida datering, *tabell 3*.⁵

Spridningen i datering men enhetligheten i vedart tyder på att dagens tallhed vid platsen också motsvaras av det förhistoriska landskapet.

Inga makrofossilprover togs eftersom an- lägningarna inte bedömdes vara lämpliga.

Analysrapporterna finns att ladda ner på Kul- turmiljöregistrets samt på Kulturlandskapets hemsida.

⁴ Danielsson 2019

⁵ Calcagnile 2020a och 2020b

Tolkning och vidare åtgärder

Tolkning

Vid schaktningsövervakningen framkom fynd och anläggningar. I fält fanns det skäl att anta att vissa av dessa hörde ihop.

Inom 5 meter runt anläggning 1 framkom nästan all flinta och all keramik. Flintan kan med hänvisning till de två mellanneolitiska fynden troligen i sin helhet dateras till denna fas. Även keramiken kan tolkas som mellanneolitisk, även om utseendet kan stämma överens med ett enkelt gravgods från järnålder. Anläggning 1 som har daterats till förromersk järnålder hör definitivt inte samman med den mellanneolitiska flintan. Möjligen finns det en koppling till keramiken. Om anläggningen och keramiken är samtida med gravfältet går inte att uttala sig om. Det kan dock noteras att Ekhoﬀ beskriver gravkeramiken som dåligt bränd.

Anläggning 2 framkom även den i närhet av två fyndpunkter, dock med en mycket mindre mängd fynd samt nära järnfragmentet. Denna datering, som kan vara så sen som 1900-talet, utesluter samband med fynden och givetvis även med gravfältet.

Den uppmätning av gravfältet som gjordes på 1960-talet anger en större yta än den som var inlagd i kulturmiljöregistret före schaktningsövervakningen. Detta område var beläget väster om. Idag är området skogbevuxet med tät undervegetation av ris och snår och därmed svårbesiktigat. Inmätningen från 1960-talet hade troligen bättre förutsättningar att registrera förekomst i denna del. Den kompletterande inmätning som gjordes inom ramen för schaktningsövervakningen bekräftar att det finns resta stenar och klumpstenar i detta område. Fornlämningsbegränsningen har därför utvidgats enligt karta från 1960-talet.

Antikvarisk bedömning

Båda fornlämningarna har fått en förändrad beskrivning i kulturmiljöregistret. Kville 608:1 har också fått en förändrad utbredning.

Boplatsen, Kville 734:1, och gravfältet, Kville 608:1, kvarliggert med oförändrad skydd. Det finns inget behov av ytterligare antikvariska åtgärder avseende detta ärende.

För fornlämningar gäller att de förutom själva lämningen även omges av ett så kallat fornlämningsområde. Fornlämningsområdet utgörs av ett så stort område på marken (eller sjöbotten) som behövs för att bevara fornlämningen och ge den tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Fornlämningsområdets storlek avgörs av länsstyrelsen från fall till fall.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i Kulturmiljölagen (KML) och genom miljöbalkens generella hänsynsregler, där stor vikt läggs vid hänsyn till kulturlämningar och kulturmiljöer. Ansökan om ingrepp i lämningar lämnas till länsstyrelsen.

Forskningspotential

Undersökningen har kunnat visa att stenåldersboplatsen kan dateras till mellanneolitikum. Gravfältet har inte kunnat ges en närmare datering men bedöms vara i stort sett oskadat.

Utvärdering av undersökningsplanen

Syftet med schaktningsövervakningen var i första hand att undvika fornlämningarna. Där så inte kunde ske skulle de berörda delarna dokumenteras vetenskapligt. Denna målsättning uppfyllades. Gravfältet, Kville 608, bedöms inte ha skadats ytterligare genom arbetsföretaget. Boplatsen, Kville 734, har endast till mycket begränsad del berörts och har omfattas av dokumentation och datering av framkomna lämningar.

Schaktet kom att avvika något från ursprungligt undersökningsområde. Dock kunde det begränsas till en mindre yta än den som ursprungligen angivits. I den östra delen hade schaktning utförts inom planerat undersökningsområde innan arkeolog fanns på plats. Vid en inspektion av schaktet och dumpmassorna kunde inga fynd, anläggningar eller lager ses varför bedömningen är att denna schaktning inte berört någon av fornlämningarna.

Källor

Litteratur

Emil, Ekhoﬀ	1879-1883	"Qville härads fasta fornlämningar." I <i>Bidrag till kännedom om Göteborgs och Bohusläns fornminnen och historia</i> , andra bandet s 181-182.
-------------	-----------	---

Digitala källor

Kulturmiljöregistret	2019	Fornsök, https://app.raa.se/open/fornsok/
----------------------	------	--

Ej tryckta källor

ATA	1968	ATA Dnr: 663452
-----	------	-----------------

Analysrapporter

Calcagnile, Lucio	2020a	<i>Results of Radiocarbon Dating</i> . CEDAD report 2020-0035. Daterad 2020-02-11.
-------------------	-------	--

Calcagnile, Lucio	2020b	<i>Results of Radiocarbon Dating</i> . CEDAD report 2020-0051. Daterad 2020-02-26.
-------------------	-------	--

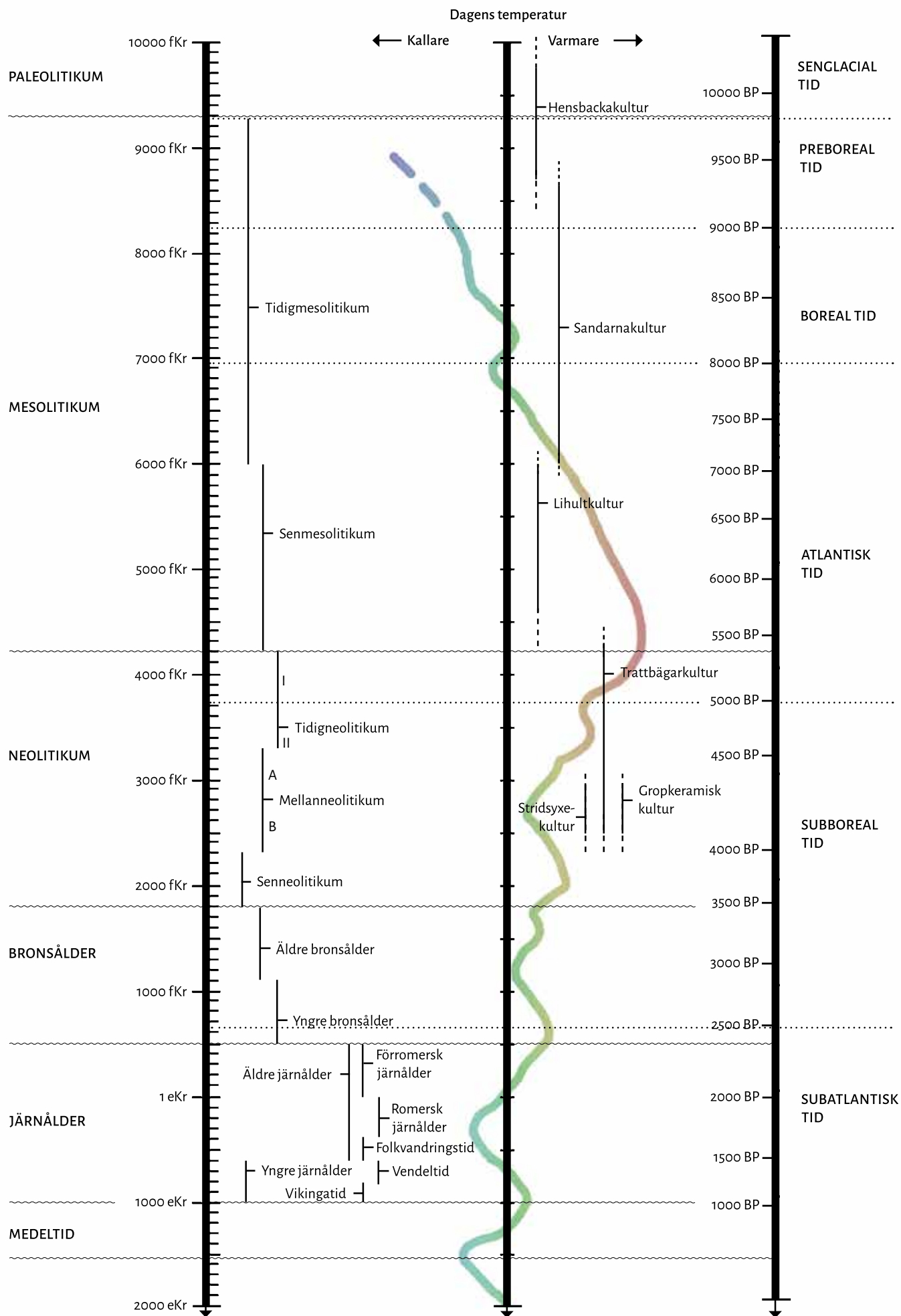
Danielsson, Erik	2019	<i>Vedartsanalyser på material från Västra Götalands län, Tanums kommun, Kville 608:1</i> . Vedlab rapport 19105.
------------------	------	---

Bilagor

1. Fynd

Fyndlista. Fastighet Fjällbacka 163:1, RAÄ 608:1 resp 734:1, Kville socken, Tanum kommun, Västra Götalands län. Projekt nr 19021.

Fynd nr	Material	Sakord	Undertyp	Hemvist	Antal	Vikt (g)	Kommentar	Fyndstatus	Svallad (ja/nej)	Patinerad (ja/nej)	Fragmenterings-grad	Färg
1	Flinta	Kärnfragment C	Ryggsån	FP 1	1	5		Tillvaratagen	Nej	Nej		
2	Flinta	Stycke med tillhuggning	Förarbete till cylinderkärna	FP 1	1	31		Tillvaratagen	Nej	Nej		
3	Flinta	Avslag		FP 1	15	56		Ej tillvaratagen	Nej	Nej		
4	Flinta	Övrigt slagen		FP 1	31	323	Flera stora bitar med krusta	Ej tillvaratagen	Nej	1		
5	Flinta	Splitter		FP 1	5	1,3		Ej tillvaratagen	Nej	2		
6	Flinta	Övrigt slagen		FP 2	2	2,2		Ej tillvaratagen	1	Nej		
7	Flinta	Avslag		FP 3	1	3,5		Ej tillvaratagen	Nej	Ja		
8	Flinta	Övrigt slagen		FP 3	2	3,3		Ej tillvaratagen	2	2		
9	Flinta	Avslag		FP 4	2	1,4		Ej tillvaratagen	1	1		
10	Flinta	Splitter		FP 4	1	0,2		Ej tillvaratagen	1	1		
11	Flinta	Splitter		FP 5	1	0,2		Ej tillvaratagen	1	1		
12	Flinta	Övrigt slagen		FP 6	3	67	Två stora bitar utan krusta	Ej tillvaratagen	Nej	Nej		
13	Flinta	Splitter		FP 6	4	1		Ej tillvaratagen	1	4		
14	Metall	Järnfragment		FP 6	1	2	Rostigt fragment närmast runt ca 1,5 cm i diameter.	Ej tillvaratagen	-	-		
15	Keramik	Kärl	Botten/vägg	FP1	19	18	En väggbit och en bit från övergång botten till vägg. Fin till medelgrov magring (granit?).	Tillvaratagen	-	-	Skärpor och fragment	Rödbrun

**Kville 608:1 och 734:1, Tanums kommun,
Västra Götalands län
Arkeologisk undersökning i form av schaktnings-
övervakning av gravfält från järnålder samt boplatser
från mellanneolitisk tid**

Tanums kommun har med anledning av byte av vattenledning och planerad anslutning till nytt vattentorn på Källvikshöjden i Fjällbacka, ansökt om tillstånd enligt KML att göra ingrepp i fornlämningsområden för Kville 608 och 734. Vid undersökningen framkom två anläggningar, båda bedömda som härdar, och ett sotigt lager. De två anläggningarna daterades till förromersk järnålder respektive historisk tid.

Fynd framkom sparsamt, främst i den västra delen av området. Två fragment av cylinderkärna framkom, ett stycke med tillhuggning och ett ryggsån. I den västra delen framkom även delar av grovt keramikkrärl.

Den slagna flintan kan förmodligen dateras till mellan-neolitikum mot bakgrund av fynden som kan knytas till cylinderspånsteknik. Keramiken kan möjligen även dateras till denna period. Det kan dock inte uteslutas att det rör sig om ett enkelt gravkrärl från järnåldern.

Mot bakgrund av en kartering gjord på 1960-talet efterforskades en något större utbredningen av gravfältet. Trots svåra besiktningsförhållanden kunde ytterligare gavanläggningar i den västra delen motivera en ändrad utbredning av Kville 608:1.

www.kulturland.se